

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.657/2015/5.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

é Dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Sipőczné Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Szakszervezet ... jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője: Bittsánszky Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bittsánszky Ádám Dávid ügyvéd)

A per tárgya: közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.098/2015/6.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.2578/2014/4.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.098/2015/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.2578/2014/4. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint és 13.500 (tizenháromezer-ötszáz) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A 336.000 (háromszázharminchatezer) forint fellebbezési és 420.000 (négy százhuszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes a 2013. január 10-én kelt kinevezés szerint 2013. január 17-étől 2015. január 31. napjáig terjedő határozott időre program koordinátor munkakörbe került kinevezésre az alpereshez. A 2013. május 16-án kelt kinevezés-módosításban az alperes előírta a felperes számára, hogy 2014. június 30-áig szerezze meg a felsőfokú végzettséget igazoló oklevelet és tájékoztatta, hogy az oklevél határidőre történő bemutatásának hiányában a közalkalmazotti jogviszonya megszűnik. A kinevezés-módosítás 30 napos jogorvoslati határidőről adott tájékoztatást, amely idő alatt a felperes keresetet nem terjesztett elő.
- [2] Az alperes a 2014. május 10-én kelt levelében felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a 2013. május 16-ai közalkalmazotti kinevezés-módosítás a közalkalmazotti jogviszony határidejét tekintve feltételt tartalmaz, ezért a felsőfokú végzettséget igazoló oklevet 2014. június 30-áig kell bemutatnia, ennek hiányában a közalkalmazotti jogviszonya megszűnik.
- [3] 2014. június 30-án ... programvezető, ... gazdasági főigazgató-helyettes és ... személyügyi referens a felperes jelenlétében jegyzőkönyvet vett fel, amelyben rögzítették a kinevezés-módosításban a munkáltató által meghatározott feltételt és annak jogkövetkezményét, azaz a jogviszony megszűnését. A jegyzőkönyv tartalmazta, hogy a felperes a felsőfokú végzettséget igazoló oklevelet nem tudta bemutatni. A felperes a jegyzőkönyvben foglaltakat aláírásával tudomásul vette.
- [4] A felperes 2014. június 25-én munkaszerződést kötött az ... Kft-vel pénzügyi munkatárs munkakör betöltésére 2014. július 1. napjától, ezért ezt követően az alperesnél munkavégzésre nem jelent meg.

- alperes főigazgatója a 2014. július 1-jén kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a kinevezés-módosításban megfogalmazott feltételt nem teljesítette, így a továbbiakban a végzettségének megfelelő munkakör betöltését tudja felajánlani kinevezés-módosítás keretében, egyben kérte, hogy a felperes három napon belül írásban adjon választ. A felperes 2014. július 2-án szabadságát töltötte.
- [6] Az alperes a 2014. július 4-én kelt levelével felszólította a felperest, hogy a munkát vegye fel, mivel 2014. július 4-én indokolás nélkül nem jelent meg a munkahelyén, egyben figyelmeztette arra is, hogy a közalkalmazotti jogviszonya rendkívüli felmentéssel megszüntetésre kerülhet. A felperes képviselője útján küldött 2014. július 7-én kelt levelében jelezte az alperesnek, hogy a felsőfokú végzettség megszerzésének előírása jogszabályba ütközött, ezáltal semmis, érvénytelen. Erre figyelemmel a határozott idő lejártáig távolléti díj megfizetésére tartott igényt.
- [7] Az alperes a 2014. július 10-én kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy közalkalmazotti jogviszonyát továbbra is fennállónak tekinti és ismételten utalt a rendkívüli felmentés lehetőségére. A felperes a 2014. július 15-én kelt válaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint az alperes intézkedése alapján közalkalmazotti jogviszonya június 30-án megszűnt, így annak ismételt megszüntetése fogalmilag kizárt. Az alperes a 2014. július 16-án kelt levelében megerősítette, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya a kinevezésben rögzített 2015. január 31-ig fennáll, ezért felhívta, hogy július 24-éig munkavégzés céljából jelenjen meg. A felperes ezt követően ismételten felszólította az alperest a határozott időből hátralévő időre járó távolléti díja és kamatainak megfizetésére, az alperes pedig továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperes jogellenesen van távol a munkahelyétől.
- [8] Az alperes a 2014. július 31-én kelt rendkívüli felmentésével a felperes közalkalmazotti jogviszonyát megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes felszólítás ellenére nem jelent meg a munkahelyén munkavégzésre.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [9] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2014. június 30-án jogellenesen szüntette meg a közalkalmazotti jogviszonyát és kérte kötelezni az alperest kéthavi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 700.000 forint megfizetésére. Másodlagosan azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes által közölt rendkívüli felmentés jogellenes, amelynek jogkövetkezményeként összegszerűségében az elsődleges kereseti kérelmét tartotta fenn.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 14.M.2578/2014/4. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolása szerint a felperes az elsődleges keresete körében nem tudta bizonyítani, hogy az alperes a jogviszonyát 2014. június 30-án felszámolta, nem tudta megjelölni a közalkalmazotti jogviszonyát megszüntető munkáltatói intézkedést. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet a felperes azon érvelésével sem, mely szerint a 2013. május 16-án kelt kinevezés-módosítása jogszabályba ütközött, ezáltal semmis volt, mivel a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdése alapján csupán a jogszabályba ütköző megállapodást lehet semmisnek tekinteni. A perbeli esetben azonban a munkáltató egyoldalú intézkedésére került sor, amelynek jogellenességét csak az Mt. 287. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül lehetett volna keresettel támadni, az erre vonatkozó jogorvoslati tájékoztatást pedig a kinevezés-módosítás tartalmazta.
- [12] A közigazgatási és munkaügyi bíróság érvelése szerint, ha a kinevezés-módosítás jogszabályba ütközik, a felperessel szemben nem volt érvényes képesítési előírás, azaz nem kellett számolnia azzal, hogy a közalkalmazotti jogviszonya a képesítés megszerzésének hiányában 2014. június 30-át követően megszűnik. A felperes semmisségre vonatkozó állítását cáfolja az is, hogy a 2014. június 30-ai időpontot megelőzően újabb jogviszonyt létesített. Megállapította továbbá, hogy az alperes a

felperest kizárólag arról tájékoztatta, hogy az előírt képesítési feltételeket határidőben nem teljesítette, azonban a felperes jogviszonyát nem szüntette meg.

- [13] Az elsőfokú bíróság a rendkívüli felmentés jogszerűségét vizsgálva megállapította, hogy a felperes folyamatos kötelezettségszegésére tekintettel az alperes az intézkedését a 15 napos szubjektív határidő betartásával közölte. Hangsúlyozta, hogy a felperes munkavégzési kötelezettségét azért nem teljesítette, mert időközben másik munkaviszonyt létesített, ezért két főállású munkakör ellátására nem volt lehetősége. Azzal, hogy a felperes munkavégzésre az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjában előírt kötelezettsége ellenére nem jelent meg, a közalkalmazotti jogviszonyából származó lényeges kötelezettségét vétkesen szegte meg, amelyből okszerűen következett a jogviszonya azonnali hatályú megszüntetése a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint.
- [14] A felperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 6.Mf.680.098/2015/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes 2014. július 31-én kelt számú rendkívüli felmentése jogellenes és kötelezte az alperest 700.000 forint távolléti díj, továbbá első- és másodfokú perköltség megfizetésére. A törvényszék a tényállást a 2013. január 10-én kelt kinevezés, a 2013. május 16-án kelt kinevezés-módosítás pontos tartalmával, továbbá az alperes 2014. július 1-jén kelt levelével és július 2-ai jegyzőkönyvével kiegészítette és az így megállapított tényállás alapján nem értett egyet az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéssel. A törvényszék álláspontja szerint a 2013. május 16-ai kinevezés-módosítás egyrészről egy időhatározást (2015. január 31.) , másrészt egy bontó feltételt (képesítési követelmény meghatározása) tartalmaz. A bontó feltétel azonban az Mt. 19. § (1) bekezdésébe ütközött, ezért az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján semmis, és az Mt. 29. § (3) bekezdése szerint a kinevezés-módosítás részleges érvénytelenségét eredményezte. Ebből következően egyetértett azon állásponttal, hogy a kinevezés-módosításban meghatározott feltétel teljesülésének hiánya nem eredményezhette a közalkalmazotti jogviszony megszűnését, a jogviszony lejártára nézve annak semmilyen hatása nem volt.
- [15] A másodfokú bíróság az alperes rendkívüli felmentését vizsgálva megállapította, hogy a felperes lényeges és jelentős mértékű kötelezettségszegést követett el akkor, amikor annak ellenére, hogy a jogviszonya megszüntetésére nem került sor, az alperesnél munkavégzésre nem jelent meg. Ez a kötelezettségszegés akkor szolgálhatna rendkívüli felmentés jogszerű indokául, ha a felperes szándékosan vagy súlyos gondatlanságból nem tett volna eleget a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének. A felperesi kötelezettségszegést vizsgálva a másodfokú bíróság szerint azonban nem volt figyelmen kívül hagyható, sőt nyomatékkal kellett értékelni az alperes 2014. június 30-át megelőző magatartását és a felperes mulasztását ennek alapján lehetett értékelni. A törvényszék álláspontja szerint a munkáltató a jogviszony fennállása alatt abban a hiszemben tartotta a felperest, hogy a jogviszonya június 30-án meg fog szűnni. A felperes megkísérelte az oklevél megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga letételét, azonban sikertelenül, ezért figyelembe véve a munkáltatónak a kinevezés-módosításban foglalt tájékoztatását – hogy felsőfokú végzettség megszerzésének hiányában a jogviszonya megszűnik – alappal gondolhatott arra, hogy ennek megfelelően június 30-át követően őt az alperes nem fogja alkalmazni. Erre az alperes a 2014. május 10-én kelt levelében külön is felhívta a felperes figyelmét és ezt erősítette meg a június 30-án felvett jegyzőkönyv is. Mindezekre figyelemmel a felperes a kötelezettségszegést nem szándékosan, nem súlyos gondatlansággal követte el, mert abban a hiszemben tartotta az alperes, hogy a jogviszonya június 30-át követően megszűnik és ezen időpont után sem tett ezzel ellentétes kijelentést vagy ráutaló magatartást. A felperes csak azt követően kapta meg a főigazgató ezzel ellentétes levelét, miután a munkáltató által közölt jogszabályba ütköző feltételhez fűzött jogkövetkezményt elfogadva már újabb jogviszonyt létesített, így magatartását a rendkívüli felmentésre okot adó kötelezettségszegésként nem lehetett értékelni.

- [16] Mindezek alapján a törvényszék megállapította, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg rendkívüli felmentéssel, ezért a munkáltatót az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján négy havi távolléti díj megfizetésére kötelezte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a törvényszék nem vette figyelembe azt a tényt, hogy az alperes több alkalommal felhívta a felperes figyelmét közalkalmazotti jogviszonya fennállására és az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt alapvető munkavállalói kötelezettsége teljesítésére. Hat alkalommal jelezte a felperes részére közalkalmazotti jogviszonya fennállását és felhívta a jogviszonyból eredő kötelezettsége teljesítésére. A felperes erre tekintettel nyilvánvalóan tudott a közalkalmazotti jogviszonya létezéséről, ennek ellenére a munkahelyén szándékosan nem jelent meg, ezért a rendkívüli felmentés a Kjt. 33.§ (1) a) pontja alapján jogszerű volt.
- [18] Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság a tárgyaláson nem jelezte, hogy a felperes igazolatlan távollétével kapcsolatban a szándékosság és a súlyos gondatlanság tárgyában kíván döntést hozni, e vonatkozásban a felperes fellebbezése sem tartalmazott kérelmet. Ebből következően nem volt lehetősége észrevételt tenni, ezért a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ába, továbbá a Pp. 215. §-ába ütközően jogszállásértő.
- [19] A felperes a perben következetesen azt állította - ezen érvelését azonban a másodfokú bíróság nem fogadta el -, hogy a közalkalmazotti jogviszonya 2014. június 30-án szűnt meg, ugyanakkor a jogerős ítélet nem tartalmazza, hogy a jogviszony mely időpontban szűnt meg, ezért a Pp. 206. § és 213. §-ába ütközik.
- [20] Az alperes érvelése szerint a felperes azon magatartásával, hogy igazolatlanul volt távol a munkahelyétől, megsértette az Mt. 6. § (1), (2) és (4) bekezdését, továbbá a 8. § (1) bekezdését. A törvényszék nem vette figyelembe a Kjt. 43. § (1) bekezdésében foglaltakat sem, mely szerint munkavégzésre irányuló további jogviszony csak a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával lett volna létesíthető. A felperes már 2014. június 25-én további munkaszerződést kötött az Kft.-vel, azonban ezt a körülményt a Kjt. 43. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem jelentette be az alperesnek. A másodfokú bíróság azt sem értékelte, hogy a felek közötti jogvitára tekintettel nincs jogi lehetőség a munkavégzés alóli mentesítésre, ilyen jogszabályhelyet a felperes sem jelölt meg. Mindebből következően a jogerős ítélet meghozatalakor nem mérlegelte a törvényszék a felperes jogellenes magatartását, amely az Mt. 6. § (1), (2) és (4) bekezdésébe, továbbá 8. § (1) bekezdésébe ütközött.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [22] A törvényszék a jogerős ítéletében a 2013. május 16-án kelt kinevezés-módosítás képesítési előírása – mint bontó feltétel – semmisségét, és az Mt. 29.§ (3) bekezdésére tekintettel részleges érvénytelenségét állapított meg, amelynek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya az érvénytelen kikötésre alapítottan nem szűnt meg 2014. június 30-án. Felülvizsgálati kérelem, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelem hiányában ez a megállapítás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A másodfokú bíróság érdemi döntésekor a képesítési követelmények körében adott munkáltatói tájékoztatást a felperesi lényeges kötelezettségszegés vétkessége körében értékelte és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes bár a közalkalmazotti jogviszonyából származó lényeges kötelezettségét szegte meg a munkából való

igazolatlan távolmaradásával, azonban magatartása az előzményekre tekintettel nem tekinthető szándékosnak vagy súlyosan gondatlannak.

- [23] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a törvényszék a jogvita elbírálása során kizárólag az alperes 2014. június 30-át megelőző magatartását - az ennek során felvett jegyzőkönyvben rögzítetteket - vette figyelembe és a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve nem értékelte kellő súllyal az ezen időpontot követően közölt munkáltatói felszólításokat, továbbá azt a nem vitatott tényt sem, hogy az alperes a közalkalmazotti jogviszony 2014. június 30-ával történt megszűnését nem közölte a felperessel és olyan ráutaló magatartást sem tanúsított, amelyből a felperes ilyen következtetést vonhatott volna le. Az alperes a 2014. július 4-július 29-ig tartó időszakban megküldött felszólító leveleiben összesen hat alkalommal közölte a felperessel a jogviszony fennállására vonatkozó álláspontját, továbbá egyértelműen felszólította a közalkalmazotti jogviszonyból származó munkavégzési kötelezettség teljesítésére, melynek a felperes nem tett eleget, a munkahelyen nem jelent meg, munkát nem végzett, távolmaradását nem igazolta.
- [24] A felperesi kötelezettségszegés vétkességének megítélése körében az sem maradhat értékelés nélkül, hogy a kinevezés-módosításban foglalt bontó feltétel bekövetkezésének időpontját megelőzően a felperes 2014. június 25-én új munkaviszonyt létesített, amely eleve kizárta, hogy az alperessel fennálló közalkalmazotti jogviszonyából származó kötelezettségének eleget tegyen. A felperes keresetében foglalt elsődleges – a kinevezés-módosításban foglalt feltétel semmissége – álláspontjából ugyancsak nem következik a kötelezettségszegő magatartás vétlensége, mivel a felperest érvénytelen kikötés esetén is változatlanul terhelték a fennálló jogviszonyból származó kötelezettségek. A felperes legkésőbb a 2014. július 16-ai alperesi levélből egyértelműen tudomást szerezhetett az alperes álláspontjáról, arról, hogy közalkalmazotti jogviszonyát továbbra is fennállónak tekinti és arról is, hogy július 24-éig munkavégzésre szólították fel. A felek között a közalkalmazotti jogviszony fennállására nézve kialakult eltérő jogi álláspont megalapozottan nem eredményezhette a jogerős ítéletben is megállapított közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettségszegés vétlenségét. Ezért a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogi álláspontja helytálló, mert az alperes rendkívüli felmentése a Kjt. 33/A. § (1) bekezdése a) pontja alapján jogszerű volt.
- [25] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

- [26] A pereszes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget megfizetni.
- [27] A másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel az állam viseli.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2016. április 20-án megtartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. április 20.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Sipőczné Dr. Tanczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

